

กระทู้ถามที่ ๑๓๖๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ธนาคารของรัฐไม่ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามนโยบายการให้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของรัฐบาล
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ NPL โดยให้ธนาคาร
ของรัฐและธนาคารพาณิชย์ทั้งหลาย เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่มีโอกาสปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้
ประเภท NPL ลดให้เหลือน้อยที่สุด โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งให้ธนาคารทุกแห่งให้เรียกลูกหนี้
ประเภท NPL มาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ไม่ว่าหนี้จะอยู่ในขั้นตอนใด ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐก็นำเงินรายได้ที่ควรนำส่งกระทรวงการคลังจำนวนนับร้อยล้านบาทไปใช้ในการโฆษณา
ประชาสัมพันธ์ ทั้งทางด้านโทรทัศน์และสื่อต่างๆ ให้ประชาชนหรือลูกหนี้ประเภท NPL ได้เข้ากู้เงิน
เพื่อแก้ปัญหาให้กับลูกหนี้ที่มีหนี้สินอยู่กับสถาบันการเงินอื่น ในการโฆษณาดังกล่าวเสมือนหนึ่งธนาคารกรุงไทย
ได้เข้ามาช่วยเหลือลูกหนี้ประเภท NPL

แต่ในความเป็นจริงนั้น ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บางแห่ง มิได้ดำเนินการให้สอดคล้อง
กับนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะช่วยเหลือลูกหนี้แก้ปัญหาดังกล่าวอย่างแท้จริง ลูกหนี้ประเภท NPL
ของธนาคารกรุงไทยเอง บางรายได้เสนอขอประนอมหนี้แล้วและอยู่ระหว่างการเจรจา แต่ธนาคารก็นำ
ทรัพย์สินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เป็นหลักประกันหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ออกขายทอดตลาด โดยไม่สนใจว่า
ทรัพย์สินที่ขายได้นั้นได้เงินมาเพียงพอที่จะใช้หนี้หรือไม่ หากได้เงินมายังไม่เพียงพอธนาคารก็จะแจ้ง
ไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการยึดทรัพย์อื่นๆ ของลูกหนี้อีก แม้ว่าทรัพย์สินของลูกหนี้จะมี
หนี้บริวารของสถาบันการเงินอื่นอยู่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งฝ่ายกฎหมายของธนาคารกรุงไทยได้นำยึด
ทรัพย์สินของลูกหนี้โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงว่าจะได้เงินจากการขายทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ติดภาระจำนองอยู่กับ
ธนาคารอื่นหรือไม่ แต่จะยึดเพื่อมิให้ลูกหนี้ประกอบธุรกรรมได้ตามปรกติ

ในบางคดีลูกหนี้ถูกยึดทรัพย์และได้ขายทอดตลาดไปแล้วเป็นเงินหลายล้านบาท แต่ธนาคาร
ได้เงินมาไม่ครบยังคงเหลือหนี้อีกไม่ก็แสนบาท ธนาคารได้แจ้งพนักงานบังคับคดีให้ยึดทรัพย์อื่นๆ
ของลูกหนี้อีกถึงแม้ทรัพย์สินนั้นจะติดภาระจำนองอยู่กับธนาคารอื่นก็ตาม เพื่อไม่ให้ลูกหนี้ประกอบ
ธุรกรรมได้และมีได้คำนึงถึงว่า หากลูกหนี้จะต้องถอนการอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีในทรัพย์สิน

ที่ถูกยึดไว้แล้วนั้น ลูกหนี้จะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการถอนการอายัดแก่กรมบังคับคดีอีกร้อยละ ๓.๕ ซึ่งค่าธรรมเนียมดังกล่าว บางครั้งสูงเกือบเท่าหนี้ที่ลูกหนี้ยังคงค้างชำระ เช่น หนี้ที่ยังเหลืออยู่ (ตามสัญญาเงินกู้) ๕๑๓,๐๐๐ บาท แต่ค่าธรรมเนียมในการถอนการยึดที่ลูกหนี้ต้องจ่ายแก่กรมบังคับคดีเกือบ ๓๐๐,๐๐๐ บาทก็มี เพราะไปยึดที่ดินทุกแปลงของลูกหนี้ถึงแม้ที่ดินของลูกหนี้นั้นจะติดภาระจำนองกับธนาคารอื่น (กรณีของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาศรีนครพิงค์) จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการอย่างไร ในการกำกับดูแลธนาคารของรัฐให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ประเภท NPL ให้รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจจนเป็นลูกหนี้ปรกติ

๒. หากธนาคารของรัฐและธนาคารพาณิชย์ไม่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ประเภท NPL ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รัฐบาลจะมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาหนี้ อย่างไรและโดยวิธีใด

๓. ในการอายัดหรือยึดทรัพย์สินของลูกหนี้โดยกรมบังคับคดีนั้น ค่าธรรมเนียมในการขอลถอนการอายัดและยึดจำนวนร้อยละ ๓.๕ นั้น ลูกหนี้จะต้องเป็นผู้ชำระ โดยคำนวณจากราคาทรัพย์สินหรือหนี้ ตามคำพิพากษาซึ่งมีจำนวนสูงมาก เมื่อเทียบกับหนี้ที่ต้องชำระจริงหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ บางครั้งธนาคารนำยึดที่ดินจำนวนมากเกินกว่าหนี้ที่มีอยู่จริงหลายเท่าตัว เพราะธนาคารรู้ว่าลูกหนี้จะต้องเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมในการถอนการนำยึด รัฐบาลจะแก้ปัญหาได้อย่างไร เพื่อไม่ให้ลูกหนี้ต้องเดือดร้อนจากการนำยึดทรัพย์สินเกินกว่าจำนวนหนี้สิน และหากมีกรณีนี้เกิดขึ้นในธนาคารของรัฐ รัฐบาลจะให้ธนาคารเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อการถอนการนำยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ในส่วนที่เกินกว่าจำนวนยอดหนี้ ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือที่ลูกหนี้ต้องจ่ายจริงแก่ธนาคารได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นริศร ทองธิราช

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย

จังหวัดสกลนคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๓๖๖ ร.

ของ นายนิสร ทองธิราช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร
เรื่อง ธนาคารของรัฐไม่ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามนโยบายการให้
ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของรัฐบาล

ข้าพเจ้า นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ธนาคารของรัฐไม่ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามนโยบายการให้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของรัฐบาล ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า นับตั้งแต่ต้นปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ประเทศไทยประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เนื่องจากการขาดสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การส่งเสริมการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เสียดังกล่าว โดยคุณกรณีอาจเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้นอกศาล และ/หรือเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามกระบวนการศาลได้ ดังนี้

๑. นโยบายของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ประเภท NPL

๑) การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ NPL

กรณีเจรจานอกกระบวนการศาล

(๑) คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.)

เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ได้มีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คปน. เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นประธาน และมีประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานสมาคมธนาคารต่างชาติ ประธานสมาคมบริษัทเงินทุน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายและส่งเสริมให้การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการเงินเกิดผลโดยเร็ว และเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตั้งสำนักงานคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (สปน.) ขึ้น โดยเป็นหน่วยงานหนึ่งในธนาคารแห่งประเทศไทย ขึ้นตรงต่อผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีหน้าที่

- ศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม เสนอแนะ วางแนวทางเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้
- เป็นตัวกลางในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- ทำงานตามที่ คปน. และคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มอบหมาย

(๒) ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักระงับข้อพิพาท

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักระงับข้อพิพาท เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งดำเนินงานภายใต้ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายของศูนย์ไกล่เกลี่ยฯ คือ ลูกหนี้ทุกรายที่มีข้อพิพาททางการเงินกับสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ ไม่ว่าเจ้าหนี้ที่ยังไม่ยื่นฟ้อง หรือฟ้องแล้ว และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลก็ตาม โดยการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของคู่ความทั้งสองฝ่าย

ปัจจุบันมีศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำศาลในกรุงเทพฯ คือ ศาลชั้นต้น และศาลแขวง และศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำศาลในภูมิภาคทั้ง ๕ ภาค รวมทั้งสิ้น ๑๓๕ แห่ง

(๓) คณะอนุกรรมการประสานงานเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (อปร.)

คณะกรรมการที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายติดตามการปฏิบัติราชการได้แต่งตั้ง อปร. ขึ้นเพื่อเป็นตัวกลางในการประสานงานและเจรจาเพื่อหาข้อยุติระหว่างเจ้าหนี้ที่และลูกหนี้ ในกรณี ที่ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถทำการตกลงกันได้ และตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถเชิญเจ้าหนี้ของรัฐมาชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น หรือขอให้ส่วนราชการส่งเอกสารต่างๆ เพื่อให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาได้ โดยมีผู้แทนจากสถาบันการเงินต่างๆ ได้ร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย และผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมายให้ผู้อำนวยการสายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ร่วมเป็นอนุกรรมการ

(๔) คณะกรรมการจัดการหนี้ สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
คณะกรรมการจัดการหนี้ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา
เกษตรกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้ของเกษตรกร
โดยจัดให้มีการขึ้นทะเบียนหนี้ของเกษตรกรเพื่อดำเนินการแก้ไขหนี้ของเกษตรกรต่อไป

กรณีเจรจาตามกระบวนการศาลล้มละลายกลาง

รัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายล้มละลายและประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลาย
และวิธีพิจารณาคดีล้มละลายเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๒ เพื่อเปิดโอกาสและเอื้ออำนวยในการ
แก้ปัญหาการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ NPL ให้มีโอกาสได้ฟื้นฟูกิจการได้

๒) การให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็น NPL
แต่ยังมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ

รัฐบาลมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กระทรวงการคลัง บริษัท
ประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม สหกรณ์ธนาคารไทย ธนาคารพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม
ร่วมกันหาแนวทางการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ที่เป็นลูกหนี้ NPL แต่ยังมีศักยภาพที่จะดำเนินธุรกิจให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้และมีเงินทุน
ดำเนินธุรกิจต่อไปได้

ดังนั้น ในปี ๒๕๔๓ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ
เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ SMEs ที่เป็น NPL โดยมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
ให้การค้ำประกันแก่ลูกหนี้ที่ขาดหลักประกันในสัดส่วนร้อยละ ๗๕ ของสินเชื่อใหม่ในส่วนที่ขาด
หลักประกัน

๒. มาตรการเพื่อเร่งรัดและส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

๑) มาตรการที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๑ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ออกหลักเกณฑ์การปรับปรุง
โครงสร้างหนี้และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดวิธีการ
เบื้องต้นที่สถาบันการเงินพึงปฏิบัติในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยสนับสนุนให้สถาบันการเงิน
มีการกำหนดนโยบาย ขั้นตอน และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งวิธีการปรับปรุง
โครงสร้างหนี้มีหลายวิธี ดังนี้

(๑) ลดอัตราดอกเบี้ยในสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(๒) ขยายระยะเวลาการชำระหนี้

- (๓) ปรับหนี้ระยะสั้นเป็นระยะยาว
- (๔) ให้ระยะเวลาปลอดหนี้
- (๕) รับโอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันชำระหนี้
- (๖) รับโอนทรัพย์สินที่มีสิทธิประโยชน์ที่เป็นหลักประกันชำระหนี้
- (๗) รับโอนทรัพย์สินโดยมีสัญญาให้สิทธิลูกหนี้มีสิทธิขอซื้อ/เช่ากลับคืน
- (๘) แปลงหนี้เป็นทุน
- (๙) การลดต้นเงิน และ/หรือ ดอกเบี้ยค้างรับ

นอกจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้ปรับปรุงมาตรการด้านกำกับดูแลสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มาเป็นลำดับได้แก่ การกำหนดให้สถาบันการเงินจัดทำนโยบายและขั้นตอนเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน การอนุญาตให้สถาบันการเงินซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดเกินอัตราที่กำหนด อนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อ และเช่าซื้อแบบลิสซิ่ง อนุญาตให้สถาบันการเงินถือครองอสังหาริมทรัพย์ได้เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด

สำหรับการสนับสนุนเงินโดยการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็น NPLs และมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจนั้น ในปี ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการเพิ่มเติมเพื่อเร่งรัดและส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

- ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อดำเนินการแก้ไขหนี้ทั่วไปและหนี้ที่มีปัญหา NPL เพื่อให้สถาบันการเงินมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืน และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจการต่อไปทั้งของลูกหนี้และสถาบันการเงิน โดยเฉพาะลูกหนี้ของสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาการชำระหนี้เนื่องจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ แต่ยังมีแนวโน้มที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินจะต้องระมัดระวังมิให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีลักษณะเป็นการหลีกเลี่ยงการจัดชั้นลูกหนี้และการกันเงินสำรอง หรือหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การระงับรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้

- ขยายระยะเวลาในการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อแบบลิสซิ่ง สำหรับทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับโอนมาตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และธนาคารได้รับอนุญาตให้เช่าซื้อ หรือให้เช่าซื้อแบบลิสซิ่งได้ ซึ่งเดิมกำหนดให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวได้ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ ก็ให้สามารถขยายระยะเวลาประกอบธุรกิจดังกล่าวออกไปอีก ๑ ปี โดยให้สิ้นสุดในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

- ขยายระยะเวลาถือครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ โดยขยายระยะเวลาการถือครองอสังหาริมทรัพย์รอการขายได้เกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดสำหรับอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับโอนมาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยธนาคารพาณิชย์ต้องขายอสังหาริมทรัพย์รอการขายดังกล่าวภายใน ๑๐ ปี นับจากวันที่ได้รับโอน และให้ธนาคารพาณิชย์ต้องทยอยขายอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ถือครองกรรมสิทธิ์มาแล้ว ๕ ปี โดยให้เริ่มขายในปีถัดจากปีที่ได้ถือครองกรรมสิทธิ์ครบ ๕ ปี เป็นต้นไป

- ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยขยายระยะเวลาการอนุญาตเป็นการทั่วไป ให้สถาบันการเงินซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด อันเนื่องมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ได้จนถึงสิ้นปี ๒๕๕๗ โดยกำหนดระยะเวลาให้ลดสัดส่วนการถือหุ้นให้อยู่ภายใต้อัตราที่กฎหมายกำหนดภายในระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่ซื้อหรือมีหุ้นดังกล่าว

๒) มาตรการที่ออกโดยหน่วยงานราชการอื่นๆ

มาตรการสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจและเร่งรัดให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยหน่วยงานราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ จนถึงปลายปี ๒๕๕๔ และต่อมาได้ขยายระยะเวลาต่อไปอีกในแต่ละปีจนถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ดังนี้

(๑) กรมสรรพากร โดยยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยให้แก่ลูกหนี้สถาบันการเงิน และเจ้าหนี้อื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน รวมถึงกรณีที่สถาบันการเงินดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ที่สถาบันการเงินได้ฟ้องร้องและศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว หรือกับลูกหนี้ที่สถาบันการเงินได้ฟ้องร้องและคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล และกรณีที่สถาบันการเงินได้ฟ้องร้องลูกหนี้และมีการตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๒) กรมที่ดิน ได้ลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอสังหาริมทรัพย์ และห้องชุด เหลือร้อยละ ๐.๐๑ สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งที่ผ่านกระบวนการทางศาล และนอกกระบวนการทางศาล

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลมีมาตรการในการควบคุมให้สถาบันการเงินดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ประเภท NPL ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังนี้

๑. การลงโทษเจ้าหนี้ตามสัญญาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ และสัญญาระหว่างเจ้าหนี้

สมาคมธนาคารไทย สมาคมบริษัทเงินทุน และสมาคมธนาคารแห่งชาติ ได้ร่วมกันจัดทำสัญญาขึ้น ๒ ฉบับ คือ สัญญาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ (Debtor-Creditor Agreement on Debt Restructuring Process) และสัญญาระหว่างเจ้าหนี้ (Inter-Creditor Agreement on Restructure Plan Votes and Executive Decision Panel Procedures) เพื่อเร่งรัดขบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ได้ให้ความเห็นชอบ

สัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายให้ฝ่ายลูกหนี้และฝ่ายเจ้าหนี้ร่วมกันแก้ไขปัญหาหนี้ของลูกหนี้และปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงิน โดยการกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กรณีที่มีเจ้าหนี้หลายรายให้เกิดผลสำเร็จได้เร็วขึ้น หากมีความเห็นที่ขัดแย้งกัน ลูกหนี้และเจ้าหนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถร้องขอให้ คปน. แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ หรือกรณีที่มีการลงมติรับแผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้กึ่งหนึ่งแต่ไม่เพียงพอ เจ้าหนี้สามารถร้องขอให้ คปน. แต่งตั้งคณะผู้ชี้ขาดได้

ในกรณีที่เจ้าหนี้ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงตามสัญญาทั้ง ๒ ฉบับ ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถออกหนังสือตักเตือนหรือสั่งปรับเจ้าหนี้รายนั้นๆ ได้ โดยเงินค่าปรับนั้นจะต้องไม่เกิน ๑๐% ของจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญามีสิทธิเรียกร้องจากลูกหนี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ในกรณีเจ้าหนี้ไม่ปฏิบัติตามมติของคณะผู้ชี้ขาด ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจปรับเจ้าหนี้ที่ไม่ปฏิบัติตามมติดังกล่าวได้ไม่เกิน ๕๐% ของจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ไม่ปฏิบัติตามสัญญามีสิทธิเรียกร้องจากลูกหนี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ปัจจุบันเจ้าหนี้สถาบันการเงินในประเทศและธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทยทั้งหมดอันประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย ๑๓ ราย บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ๒๓ ราย สาขาธนาคารต่างชาติ และสำนักงานกิจการวิเทศชนกิจ ๓๕ ราย สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ๒ ราย สำนักงานตัวแทนธนาคารต่างชาติ ๑๑ ราย และบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๑๔ ราย รวมทั้งสิ้น ๕๘ ราย ได้ลงนามในสัญญา ๒ ฉบับ ข้างต้นแล้ว

๒. การลงโทษเจ้าหนี้ตามบันทึกข้อตกลงในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๒ คปน. ได้อนุมัติหลักการบันทึกข้อตกลงในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามที่สมาคมธนาคารไทย และสมาคมบริษัทเงินทุนเสนอ โดยบันทึกข้อตกลงดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นไปอย่างกว้างขวางมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้กับลูกหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียวทั่วประเทศต่อไป ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑) เน้นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ขนาดกลางและเล็ก โดยเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่มีธนาคารเป็นเจ้าหนี้รายเดียว หรือเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้แต่ละราย

๒) มีการกำหนดขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มลูกหนี้เป้าหมายที่จะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยสถาบันการเงินเจ้าหนี้เป็นผู้เสนอรายชื่อลูกหนี้ หรือลูกหนี้สมัครใจจะปรับโครงสร้างหนี้เอง ซึ่งเมื่อ ควบ. ให้ความเห็นชอบลูกหนี้ดังกล่าว ก็จะเข้าสู่กระบวนการของข้อตกลงทันทีเมื่อลูกหนี้ได้ลงนาม

๓) มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ชัดเจน กล่าวคือกระบวนการขั้นตอนในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยปกติกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน ๖๐ วัน และในกรณีที่ต้องผ่านกระบวนการไกล่เกลี่ยจะใช้ระยะเวลาเพิ่มอีก ๑๕ วัน

๔) มีกระบวนการไกล่เกลี่ย ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งในการเจรจา โดยผู้ไกล่เกลี่ยจะมาจากบุคคลที่เป็นกลาง ทำหน้าที่พิจารณาไกล่เกลี่ย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

๕) สถาบันการเงินใดไม่ปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งของบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ หรือปฏิบัติไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งเตือนเป็นหนังสือโดยจะกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ปฏิบัติหรือไม่ก็ได้ หรือกำหนดให้ชำระค่าปรับให้แก่ ควบ. เป็นจำนวนอย่างน้อย ๑๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๖) ประโยชน์ที่ลูกหนี้จะได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าว จะส่งผลให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยมีผู้ร่วมให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และประการสำคัญจะได้ประโยชน์จากการไม่ถูกเรียกดอกเบี้ยในอัตราผิดนัดระหว่างเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นอกจากนี้หากเจรจาสำเร็จและดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่างๆ รวมทั้งค่าลดค่าธรรมเนียมการโอนการจดทะเบียนจำนองอสังหาริมทรัพย์ และไม่ต้องเสียค่าอากรแสตมป์

๓. มาตรการที่จะดำเนินการในระยะต่อไป

รัฐบาลจะดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเร่งรัดการแก้ไข NPL ในประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทย จะปรับปรุงหลักเกณฑ์การกันเงินสำรองเพื่อเร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินยังไม่ได้ดำเนินการใดๆ จะกำหนดให้สถาบันการเงินดังกล่าวกันเงินสำรองเพิ่มขึ้น เป็นอัตราส่วนต่อยอดคงค้างหลังหักเงินสำรองที่ได้กันไว้ตามที่กำหนด สำหรับการค้างชำระเกินกว่า ๑ ปี ของลูกหนี้รายนั้นๆ

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เชิญผู้แทนของสถาบันการเงินเข้าร่วมประชุมขอความเห็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์การกันเงินสำรองดังกล่าวแล้ว

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า เพื่อให้สถาบันการเงินดำเนินการแก้ไขปัญหา NPL โดยเร่งรัดให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ประสบความสำเร็จด้วยความรวดเร็ว และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ปัจจุบันรัฐบาลกำลังดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งรวมถึงการบังคับคดีด้วย โดยมีความคืบหน้าในการดำเนินการดังนี้

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยรัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเข้าสู่รัฐสภา ดังนี้

๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยที่บทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นเหตุให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นไปด้วยความล่าช้าและไม่อาจคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เพียงพอ ประกอบกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา

๒) ในส่วนของวิธีการงดการบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยที่บทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบางส่วนยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้นเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความเป็นธรรม โดยคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี และให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาสมากรดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย โดยที่บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ลูกหนี้พ้นจากการล้มละลายโดยผลของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังขาดความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับผลของการพ้นจากการล้มละลาย โดยเฉพาะการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ นอกจากนี้การกำหนดให้บุคคลล้มละลาย อาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งปลดจากล้มละลายได้นั้น ยังขาดความชัดเจนแน่นอน ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล จึงสมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ที่ศาลจะสั่งปลดจากการล้มละลายให้ชัดเจน รวมทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในคดีล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม แก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา

อย่างไรก็ตาม เมื่อการปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องยังไม่แล้วเสร็จโดยหลักกฎหมายแล้วผู้นำยึดหลักทรัพย์ คือ ธนาคารผู้เป็นเจ้าของนี้ก็จะเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมในการขอลอนการยึดทรัพย์ร้อยละ ๓.๕๐ ด้วย แต่เนื่องจากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ตกลงกันได้ จนเป็นเหตุให้ธนาคารจำเป็นต้องยึดทรัพย์ตามขั้นตอนของกฎหมาย ดังนั้นในการเจรจาตกลงภาระหนี้ที่จะชำระเสร็จสิ้นต่อกันซึ่งส่วนใหญ่ในการเจรจาตกลงภาระหนี้ ธนาคารเจ้าหนี้จะลดภาระดอกเบี้ยให้แก่ลูกหนี้ ธนาคารเจ้าหนี้ก็จะเจรจาให้ลูกหนี้เป็นผู้รับภาระการจ่ายค่าธรรมเนียมในการขอลอนการยึดทรัพย์แก่ธนาคาร แต่อย่างไรก็ตามหากลูกหนี้ไม่สามารถจ่ายค่าธรรมเนียมในการขอลอนการยึดทรัพย์ และผลการเจรจาได้ข้อยุติของธนาคารแล้ว ธนาคารเจ้าหนี้ก็อาจจะยกเว้นให้แก่ลูกหนี้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายก็ได้